

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
025/22	Kommunestyret	PS	07.04.2022

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Bjørnar Fjellhaug	FA-C84	20/4644

Framtida til kyrkjelydshuset

Framlegg til vedtak:

Austrheim kommune opphevar vedtak om å sal av kyrkjelydshuset. Soknet får tilhald i kyrkjelydshuset dei neste 5 åra og at det innan perioden vert endeleg avklara framtidig lokalitetar. Det vert utarbeidd ny tenesteytingsavtale.

Kommunestyret - 025/22 - 07.04.2022

KS - behandling:

Kommunedirektør Bjørnar Fjellhaug orienterte om saka, jamfør saksutgreiinga. Administrasjonen ber om oppheving av tidlegare vedtak om sal, så vil ein jobba vidare med framtida for dette bygget.

Aslak André Bakke (H) sa at dette er tida for å ha eit større blick på bygningsmassen ein har i kommunen. Er gjort ein del vedtak som ikkje heng heilt i saman, noko er vedteke selt men ikkje gjennomført, samstundes som ein leiger lokale andre stader, som i Mastrevik Torg. Bør ha eit meir overordna blick på dette med bygningsmasse.

Her svara kommunedirektør Fjellhaug at utsettinga av salet nettopp skal gje ei meir langsiktig planlegging. Det er klart at nokre val må ein ta, ikkje midlar til å vedlikehalda, men tilstanden for Kyrkjelydshuset er ikkje så kritisk at ein ikkje har tid til å venta på ein meir heilskapleg plan. Ser på kommunehuset at Fensfjorden PPT har tatt ein del plass der.

Aslak André Bakke (H) sa vidare at det kan vera mogleg å utnytta bygga meir effektivt i samarbeid med lag og organisasjonar som har bygg med aktivitet.

Kommunedirektør Fjellhaug sa at ein må sjå på betre utnytting av fleire kommunale bygg, som Seniorsenteret, Ungdommens hus, med fleire. Sjå på kva aktivitetar ein skal husa.

Habiliteten vart vurdert for Helge Dyrkolbotn og Anne Dahle Austrheim, som er høvesvis leiar og nestleiar i Austrheim sokneråd, som er brukarar kyrkjelydshuset. Kommunestyret var samrøystes om at dei var inhabile.

Handsaming i kommunestyret:

Kommunedirektøren sitt framlegg vart samrøystes vedteke, med 15 av 15 røysteføre stemmer.

KS - vedtak:

Austrheim kommune opphevar vedtak om å sal av kyrkjelydshuset. Soknet får tilhald i kyrkjelydshuset dei neste 5 åra og at det innan perioden vert endeleg avklara framtidig lokalitetar. Det vert utarbeidd ny tenesteytingsavtale.

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Kommunestyret utsette i sak 071/21 – 23.09.2021 sak om framtida til kyrkjelydshuset.

KS-vedtak:

- *Saka om sal av kyrkjelydshuset vert utsett til soknerådet har teke stilling til kontortilbodet dei får i kommunehuset.*
- *Det vert inngått ny avtale om evt. tenesteyting. Dersom tenesteyting erstattar oppgåver som vert gjeven gjennom tilskot, skal dette synleggjerast.*
- *Ved årleg budsjetthandsaming skal tilskot og andre ytingar koma tydeleg fram.*
- *Administrasjonen må ta kontakt med grendene som soknar til Kyrkjelydshuset, Austrheim Skule, for å tilby og sjekke ut interessa for å bruka dette som felles grendahus.*

Austrheim kommune og Austrheim sokneråd inngjekk i 1999 avtale om kva tenester soknerådet kjøper frå kommunen. Avtalen vart revidert i juni 2006 og i mai 2011. Gjeldande avtale frå 2011 punkt 4 seier: «Kyrkjelydshus: Soknerådet disponerer huset og betalar kommunale avgifter og straum. Dei har ansvar for indre vedlikehald og reinhald. Kommunen som huseigar betalar kommunale forsikringar og har ansvar for uteområdet, ytre vedlikehald og branntryggleik. Ein av soknerådet sine tilsette er brannvernleiar for bygget».

Kommunestyret bad den gong, rådmannen, no kommunedirektøren, vurdere bygg for sal og eit av desse er kyrkjelydshuset. For å kunne vere fri til sal, må avtalen med Austrheim sokneråd seiast opp og det må inngåast ny avtale om lokalitetar for soknet.

Kommunestyret handsama saka i KS – 090/20 – 24.09.2020 og gjorde følgjande vedtak:

KS-vedtak: Austrheim kommunestyret seier opp «Avtale mellom Austrheim sokneråd og Austrheim kommune om tenesteyting» revidert mai 2011 frå 01.01.2021. Soknet får frå same tid kontorhald i kommunehuset. Rådmannen får fullmakt til å utarbeide ny avtale om tenesteyting i samarbeid med kyrkjeverge. Avtalen skal leggjast fram for kommunestyre og sokneråd for endeleg godkjenning.

Kommunedirektøren sende 13.10.2020 melding om vedtak og oppseiing av avtalen mellom Austrheim sokneråd og Austrheim kommune om tenesteyting.

Kommunedirektøren mottok brev datert 10.11.2020, frå Austrheim sokneråd, vedk. framtida for kyrkjelydshuset på Austrheim.

Soknerådet skreiv då:

«Vi vil be kommunen om å ikkje gjennomføra sal av huset i denne omgangen (....)»

Ein viste vidare til ulike moment for at ein ikkje skulle selje huset. I punkt 2 i skrivet står det:

«I alle desse 30 åra der kyrkjelyden har disponert huset til desse aktivitetane har kommunen vist syn for dette og tatt eit ansvar for at soknet kan driva arbeidet sitt på ein god måte. Vi vil difor be om at kommunen i denne omgang legg planane om sal av huset til side.

Soknerådet har sett ned ei arbeidsgruppe som skal sjå på gode og varige løysingar for å ta i vare det kyrkjelyden treng av lokale i framtida. Vi vil koma tilbake til kommunen med forslag til framtidig organisering og eventuell overtaking etter kvart som arbeidet i denne gruppa går fram.»

Skrivet og henvendinga frå Soknerådet vart lagt fram til politisk handsaming i samband med budsjetthandsaminga desember 2020.

Ein valde då å gje soknerådet tid til å vurdere ulike løysingar for evt overtaking eller organisering av kyrkjelydshuset.

Arbeidet med å inngå ny avtale om tenesteyting og sal av huset, har vore sett på vent inntil ei avklaring frå Soknerådet vart gjort.

19. mai 2021 hadde kommunedirektøren og kommunalsjef for service og forvaltning møte med AU i soknerådet om framtida til kyrkjelydshuset. Ein drøfta då gjennom ulike løysingar og soknet gjorde greie for sine vurderingar. Kommunedirektøren bad om å få ei skriftleg tilbakemelding frå Soknerådet på førespurnaden og konklusjon på deira vurdering av å overta kyrkjelydshuset og evt framtidig organisering.

Soknerådet handsama 09.juni saka og gjorde i f-sak 24/21 følgjande vedtak:

«Austrheim sokneråd har kome til den konklusjonen at ein frårår eit sal av kyrkjelydshuset no – og at kyrkjekontoret sin administrasjon ikkje flyttar ut, men vert verande i eigne lokale i overskueleg framtid. Soknerådet ønskjer ein leigeavtale på 10 år med kommunen. Soknerådet tilrår same ansvarsfordeling mellom kommunen og soknet som før, som gjeld ytre og indre vedlikehald. Soknerådet vil reetablere eit husstyre og styrka drifta av huset».

Kyrkjevevjet skulle etter sommaren sende eit notat vedk. kostnader ved å gjere kyrkjekontoret universelt tilgjengeleg og vurdering av dete opp mot kva som vil vere kostanden ved å etablere eigne lokalitetar for kyrkjekontoret sin administrasjon på kommunehuset. Kyrkjevevjet har laga eit notat for kostnader og vurderingar vedk. tilrettelegging til universell utforming. Notatet er vedlagt saka. Kostnad vil innebere utan moms omlag kr 200 000,-.

Kommunen sitt ansvar for kyrkja

Frå 01.01.2021 vart lov om tros- og livsynssamfunn (trussamfunnslova) sett i verk. Denne erstatta

tidlegare kyrkjelova.

I §14 kjem det fram korleis finansieringa og delvis ansvaret kommunen har for den norske kyrkja.

Staten gir tilskudd til prestatjenesten og kirkens virksomhet nasjonalt og regionalt. Staten kan også gi tilskudd til andre kirkelige formål.

Kommunen gir tilskudd til kirkens virksomhet lokalt, herunder tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg. Tilskuddet skal sikre at kirkebyggene holdes i forsvarlig stand, slik at de kan benyttes til gudstjenester og kirkelige handlinger. Tilskuddet skal også sikre at soknet har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger, herunder kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og tilstrekkelig administrativ hjelp. Kommunens tilskudd gis etter budsjettforslag fra soknet. I budsjettforslaget skal også tilskudd til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk inngå.

Etter avtale med soknet kan kommunen yte tjenester i stedet for å gi tilskudd etter andre ledd.

Kommunen kan ta opp lån for å finansiere investeringer i kirkebygg og tilhørende varige driftsmidler.

Bestemmelsene i § 6 gjelder tilsvarende for Den norske kirke.

Regnskapsloven gjelder for regnskapet til rettssubjektet Den norske kirke og for regnskapet til soknet, med mindre departementet har fastsatt annet i forskrift.

Et sokn kan ikke tas under konkursbehandling eller begjære åpning av gjeldsforhandlinger etter konkursloven.

Føremålet med bestemmingane i §14 er å setje rammene for staten og kommunane sitt finansieringsansvar for den norske kyrkja.

I §14 andre ledd kjem ansvaret til kommunen fram. Kommunen har ei rettsleg plikt til å finansiere desse føremåla, men nivået på tilskotet er ikkje nærare presisert. Det må likevel vere på eit nivå kor «*kirkebyggenene holdes i forsvarlig stand, slik at de kan benyttes til gudstjenester og kirkelige handlinger...*». Kva som er «forsvarleg» er nok ikkje rett fram, men Soknet sine organ må sjølv sagt tilpasse aktiviteten til storleiken på tilskotet og prioritere mellom ulike oppgåver.

I tredje ledd kan kommunen, som tidlegare, yte tenester i staden for å gje tilskot. Dette føreset at det ligg føre ein avtale om tenesteyting med soknet. Tenesteyting kan mellom anna vere administrativ støtte som t.d. IKT eller rekneskapstenester.

I den gamle kyrkjelova var det spesifisert kva områder som kommunen hadde ansvar for, bla. driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold, utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.

Den nye trussamfunnslova seier ikkje at kommunen har ansvar for kontorhald for kyrkja, men tilskot til «*tilstrekkelig administrativ hjelp*».

Vidare seier lova at det tilskotet skal sikra er:

- tilskot til bygging, vedlikehald og drift av kyrkjebygg
- at kyrkjebygga vert halden i forsvarleg stand, slik at dei kan nyttast til gudstenester og kyrkjelege handlingar.
- tilfredsstillande bemanning ved gudstenester og kyrkjelege handlingar, her kyrkjetenar, klokkar og organist/kantor ved kvar kyrkje.
- kyrkjeleg undervisning, diakoni og kyrkjemusikk skal inngå.

Tilskot vert gjeven etter budsjettframlegg frå soknet. Dette presiserer også departementet i sitt skriv til kommunane vedk. orientering om tilhøvet mellom Den norske kirke lokalt og kommunen etter ny

trossamfunnslov, datert 03.12.2020 (<https://www.regjeringen.no/no/dokument/dep/bld/brev/brev-orientering-om-forholdet-mellom-den-norske-kirke-lokalt-og-kommunen-etter-ny-trossamfunnslov/id2788731/>)

Etter avtale med soknet kan kommunen yte tenester i staden for å gje tilskot etter andre ledd.

Dersom kommunen yter tenester i staden for tilskot på områder i §14 andre ledd, vil det kunne trekkjast frå (eller reknast inn i) tilskotet som vert gjeven til Den norske kyrkja.

Departementet skriv:

«§ 14 annet ledd angir formålene det skal gis tilskudd til. Tilskuddet skal sørge for at kirkebyggene holdes i forsvarlig stand og kan benyttes til gudstjenester og kirkelige handlinger, og det skal sørge for at soknene har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger og tilstrekkelig administrativ hjelp, jf. merknadene til bestemmelsen i Prop. 130 L (2018-2019). Det statlige tilskuddet til Den norske kirke nasjonalt dekker lønnen til prestedtjenesten, mens Den norske kirke lokalt sørger for kontor og administrative tjenester for prester og lokalt tilsatte. Forståelsen av kommunenes økonomiske ansvar bygger på den forutsetning at de kommunale bevilgninger til kirken fortsatt gir grunnlag for tilfredsstillende drift og vedlikehold av våre kirker og gravplasser og for utgiftsdekningen i kirkelige stillinger».

I dette kjem det fram at Den norske kyrkja lokalt sørgjer for kontor og administrative tenester for prestar og lokalt tilsette. Kommunen har difor ikkje ansvar, slik ein forstår rundskrivet frå departementet, til å ha kontorhald for kyrkja, men kommunen sitt økonomiske ansvar byggjer på den føresetnaden at dei kommunale tildelingane til kyrkja framleis gjev grunnlag for tilfredsstillande drift og vedlikehald av kyrkjene og gravplassane og for utgiftsdekninga i kyrkjelege stillingar.

Departementet viser til at nivået på kommunen sitt tilskot til Den norske kyrkja lokalt, vert fastsett i ein lokaldemokratisk proess. I respekt for det kommunale sjølvstyret og i tillit til den einskilde kommune også i dag ser verdien av å gje gode rammevilkår for kyrkja sitt liv og verke, er det ikkje gitt meir detaljerte reglar om kommunen sine økonomiske pliktar i høve til den Den norske kyrkja lokalt enn det som går fram av sjølve lova.

Departementet peikar på at dersom den økonomiske situasjonen for kommunen gjer det påkrevd med innstrammingstiltak i løpet av året, kan ikkje kyrkja si verksemd generelt unntakast frå slike. Det må i slike høve takast ei konkret vurdering av dei konsekvensar ei redsert bevilgning har for kyrkja si verksemd, og om slike konsekvensar vil innebere eit brot på føresetnadene som følgjer av trussamfunnslova §14.

Tilskot og tenesteyting

Austrheim kommune gjev i dag tilskot til Austrheim sokn på kr 3 175 000,-.

Etter tenesteytingsavtalen frå 2011 må reviderast.

Vurdering

I melding om kommunal eigedomsforvaltning ligg kyrkjelydshuset inne som eit av bygga som skal seljast. Det har bla. Vore bakgrunn for at soknet må flytta frå desse lokalitetane og ein har hatt som

mål om at dei skal flytta inn i kommunehuset.

Det har vore gjort tilpassingar på kommunehuset for å tilretteleggja for Fensfjorden PPT. Kommunedirektøren meiner det må takast ein heilskapleg gjennomgang av kva tenester som skal vere kor. Dette arbeidet treng litt meir tid, slik at ein ikkje gjer forhasta vedtak og ikkje har ein god plan.

Dette medfører samstundes at det då vil vere ei usikkerheit for soknet å ikkje vite framtida. Kyrkjelydshuset er eit av husa som er i betre teknisk stand og vil helda seg godt i mange år, før ein treng omfattande vedlikehald. Ein ser likevel ikkje at ein kan gjere dei store tilretteleggjingar i høve universell utforming etc. men huset kan nyttast godt. Kommunedirektøren vurderer det difor til at ein må ta ei avgjerd innan 5 år om det er kyrkjelydshuset eller andre lokalitetar som vil vere best eigna. Det vert difor meir føreseieleg for soknet at dei veit at dei får vere der over tid og ein gjennom perioden får ei avklaring på framtidig lokalitet. Kommunen har uansett eit ansvar for soknet og ein vurderer det til større kostnad, enn gevinst å gjera endringar pr no. Ein vil uansett også tilretteleggje kommunehuset, men ein gjer det på ein fleksibel og god måte, uavhengig av om soknet skal inn eller ei.

Då det ligg føre eit vedtak om sal, må kommunestyret oppheva saka og gje kommunedirektøren fullmakt itl å sjå på framtidige løysingar over eit litt lengre perspektiv.

Det har vore gjennomført møte med soknet og dei er gjort kjend med kommunedirektøren si innstilling og er positiv til ei slik løysing.

Tenesteytingsavtalen vert revidert og lagt fram for kommunestyret til vedtak så snart den er klar.

Konklusjon

Kommunedirektøren tilrår at soknet held fram å vera i kyrkjelydshuset dei neste 5 åra. Det må i løpet av denne tida avgjerast framtidig lokalitetar, anten om det vert andre stader eller at det blir permanent i kyrkjelydshuset. Det må sjåast i heilskap med kommunale tenester og lokalitetar. Det vert også arbeidd med ny tenesteytingsavtale på bakgrunn av innstilling frå kommunedirektøren og den vil verte lagt fram for kommunestyret så snart den er klar.